

УДК 621.326

Сейтумеров Р. – ст. гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ВИРОБНИЧОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Галушак О.Я.

Неодмінною умовою високопродуктивної роботи підприємства в цілому є ефективна робота первинних виробничих ланок, а також обслуговуючих та допоміжних підрозділів. З огляду на це особливої ваги набувають питання подальшого поліпшення організації управління та планування виробничої інфраструктури. Високий рівень розвитку виробничої інфраструктури дасть змогу з максимальною повнотою комплексно використати весь виробничий потенціал.

Виробнича інфраструктура як об'єкт аналізу має ряд особливостей, які потрібно враховувати під час планування. Функціонування виробничої інфраструктури відрізняється від діяльності основних підрозділів підприємства. Головна з таких ознак полягає в тому, що результати її роботи відіграють роль корисних дій, не набуваючи вигляду продукції в матеріально-речовій формі. Відповідні дії не існують як споживча річ. Наступна особливість виробничої інфраструктури полягає в тому, що її продукція як вид послуги не існує самостійно, поза виробничим процесом. З огляду на сказане слід назвати ще одну особливість елементів виробничої інфраструктури – їхню просторову незалежність. Те, що продукція підрозділів виробничої інфраструктури не матеріалізується в речі, а набуває форми корисних дій і зникає разом із цими діями, є передумовою існування особливого виду резервів в інфраструктурі. Тут ідеться про резервування не продукції, а виробничих потужностей – їхньої пропускної спроможності, можливості технічних приміщень, трудових ресурсів, тощо.

Для кількісного оцінювання рівня розвитку інфраструктури потрібні показники, які характеризували б нагромадження в інфраструктурі її виробничого потенціалу. Тому поряд із категорією «інфраструктура» як сфера діяльності доцільно говорити про матеріально-технічну базу інфраструктури та ступінь її розвитку. Під час аналізу та планування виробничої інфраструктури необхідно відокремлювати її функціонально-галузеву структуру, тобто такі ланки, як транспортно-складська, інформаційно-комунікаційна чи сфера технічного обслуговування. Розглядаючи складові виробничої інфраструктури підприємства, можна виокремити дві функції, які вони виконують. Перша – обслуговування процесів основного та допоміжного виробництва. Вона є обов'язковою для всіх підприємств (транспортне, складське господарство та ін.). Друга – «власне» виробництво виникає та розвивається як результат, що склався в деяких галузях у плані організації виробництва та розподілу праці. Це, наприклад, виробництво різних видів енергії та тепла, деталей для ремонту обладнання, технологічного оснащення й інструменту. Тепер на промислових підприємствах функціонують як самостійні структури інструментальні, енергетичні, ремонтно-механічні, транспортні цехи. Усі вони мають свої особливості функціонування, а отже, і особливості планування їхньої діяльності. Слід мати на увазі та враховувати під час планування те, що на великих машинобудівних підприємствах із часів централізованого планування залишилися добре оснащені великі ремонтно-механічні, інструментальні цехи. Їхні потужності здатні виготовляти запасні частини, інструменти як для власних потреб, так і іншим споживачам, наприклад, запасні частини для сільськогосподарських машин, оснащення для суміжних підприємств.